

१) जन्म : २८ जून १९३७
 २) शिक्षण : एम.ए., पीएच्.डी.
 ३) पद : प्रोफेसर व विभागप्रमुख
 (मराठी भाषा आणि साहित्य)
 डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद (निवृत्त)

४) संपादक : अस्मितादर्श

५) ग्रंथनिर्मिती :

१. मूल्यवेध (समीक्षा)
२. विद्रोहाचे पाणी पेटले आहे (संशोधन)
३. मूकनायक डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर (चरित्र)
४. दलितांचे प्रबोधन (संशोधन)
५. वादळाचे वंशज (संशोधन)
६. प्रबोधनाच्या दिशा (संशोधन)
७. पत्रकार डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर (संशोधन)
८. हलगी (लेख)
९. चैत्य (लेख)
१०. दलित वैचारिक वाङ्मय (संशोधन)
११. लेणी (समीक्षा)
१२. साहित्य : कृती आणि प्रवृत्ती (समीक्षा)
१३. साहित्य : शोध व संवाद (समीक्षा)
१४. स्मृतिशेष (व्यक्तिविशेष)
१५. अर्थ आणि अन्वयार्थ (लेख)
१६. आंबेडकरी जाणिवांची आत्मप्रत्ययी कविता (समीक्षा)
१७. बुद्धचिंतन (वैचारिक)
१८. विद्रोह, विज्ञान आणि विश्वात्मकता (समीक्षा)
१९. साहित्यनिर्मिती : चर्चा आणि चिकित्सा (समीक्षा)
२०. किल्ले पन्हाळा ते किल्ले विशालगड (प्रवास)

६) संपादित ग्रंथ :

१. दलित आत्मकथन
२. दलित कथा
३. विचारयुगाचे प्रणेते : डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
४. लोकचळवळींचे प्रणेते : मा. ज्योतिबा फुले
५. महारांचा सांस्कृतिक इतिहास
६. लोकरंग
७. स्त्री आत्मकथन
८. धम्मचर्चा
९. दलित साहित्य : चर्चा आणि चिंतन
१०. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे निवडक लेख
११. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर अभिवादन ग्रंथ (औरंगाबाद महानगरपालिका, औरंगाबाद)
१२. भ्रांत-निभ्रांत (द्वै. लोकमतमधील निवडक अग्रलेख : १९८२ ते २००२)
१३. दलित-ग्रामीण साहित्य शब्दकोश, राज्य मराठी विकास संस्था, महाराष्ट्र शासन, मुंबई

७) ग्रंथ पुरस्कार :

१. साहित्य : प्रकृती आणि प्रवृत्ती (महाराष्ट्र राज्य ग्रंथ पुरस्कार)
२. दलित साहित्य : चर्चा आणि चिंतन (महाराष्ट्र राज्य ग्रंथ पुरस्कार तसेच महाराष्ट्र साहित्य परिषद पुणे, पुरस्कार)
३. दलितांचे प्रबोधन (महाराष्ट्र राज्य ग्रंथ पुरस्कार)
४. चैत्य (महाराष्ट्र साहित्य परिषद पुणे, पुरस्कार)
५. अस्मितादर्श - उत्कृष्ट विशेषांक पुरस्कार
(मुंबई मराठी पत्रकार संघ आणि महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे)

८) विविध संस्थांवर प्रतिनिधित्व व कार्य :

१. सदस्य, महाराष्ट्र राज्य साहित्य-संस्कृती मंडळ, मुंबई
२. सदस्य, महाराष्ट्र राज्य प्रौढ शिक्षण नियामक मंडळ, मुंबई
३. सदस्य, महाराष्ट्र राज्य कला समिती, मुंबई
४. सदस्य, राज्य मराठी विकास संस्था, मुंबई
५. सदस्य, संतपीठ महाराष्ट्र शासन
६. सदस्य, महाराष्ट्र राज्य हस्तलिखित समिती, मुंबई
७. सदस्य, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर चरित्र साधने प्रका. समिती महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
८. सदस्य, मराठी शब्दकोश समिती
९. सदस्य, मराठी वाङ्मयकोश समिती
१०. सदस्य, ज्ञानकोशकार केतकर ग्रंथ प्रकाशन समिती, मुंबई
११. सदस्य, विद्वत् परिषद, महाराष्ट्र राज्य ग्रंथनिर्मिती व संशोधन मंडळ, पुणे
१२. संचालक, म. फुले प्रतिष्ठान, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद
१३. उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
१४. संस्थापक अध्यक्ष, मिलिंद साहित्य परिषद, औरंगाबाद
१५. सदस्य, महाराष्ट्र राज्य ग्रंथ निवड समिती, औरंगाबाद
१६. सदस्य, यशवंतराव चव्हाण ग्रंथ पुरस्कार समिती, मुंबई
१७. सदस्य, महाराष्ट्र राज्य साहित्य पुरस्कार समिती, मुंबई
१८. सदस्य, परीक्षक समिती महाराष्ट्र राज्य अंतिम नाट्यस्पर्धा, मुंबई
१९. सदस्य, कर्मवीर भाऊराव पाटील जन्मशताब्दी समिती, महाराष्ट्र राज्य
२०. सदस्य, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर जन्मशताब्दी समिती, महाराष्ट्र राज्य
२१. सदस्य, विद्यापीठ प्राध्यापक निवड समिती :
मुंबई विद्यापीठ, मुंबई
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव
स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर (महाराष्ट्र राज्यपाल नियुक्त)
२२. विविध विद्यापीठ मराठी, अभ्यास मंडळे :
अहिल्यादेवी विद्यापीठ-इंदूर, हरिसिंग गौर विद्यापीठ-सागर,
उस्मानिया विद्यापीठ-हैद्राबाद, शिवाजी विद्यापीठ-कोल्हापूर,
नागपूर विद्यापीठ-नागपूर, उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ-जळगाव
या विद्यापीठांतील मराठी, अभ्यास मंडळे व संशोधन समित्यांवर सदस्य म्हणून कार्य.
२३. सदस्य, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी स्थापन केलेली पीपल्स एज्युकेशन सोसायटी,
मुंबई
२४. सदस्य, अधिसभा, पुणे विद्यापीठ पुणे

२५. सदस्य, नॅशनल बुक ट्रस्ट, नवी दिल्ली
२६. विश्वस्त, मराठवाडा साहित्य परिषद, औरंगाबाद
२७. सदस्य, पुरस्कार समिती (मराठी ग्रंथ विभाग) साहित्य अकादमी, नवी दिल्ली

९) सन्मान (आंतरराष्ट्रीय व राष्ट्रीय) :

१. राष्ट्रपती पुरस्कृत पद्मश्री, भारत सरकार
२. भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर आंतरराष्ट्रीय पुरस्कार, लंडन (इंग्लंड)
३. पहिले अध्यक्षपद, विश्व मराठी साहित्य संमेलन, सॅन होजे (अमेरिका)
४. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर राष्ट्रीय पुरस्कार : अखिल भारतीय दलित साहित्य अकादमी, दिल्ली
५. फाय फौंडेशन राष्ट्रीय पुरस्कार, इचलकरंजी, जि. कोल्हापूर
६. हूज हू एशिया
७. किलोस्कर जन्मशताब्दी पुरस्कार, पुणे
८. स्वातंत्र्यसैनिक विनायकराव चारठाणकर पुरस्कार, सेलू, जि. परभणी
९. फुले-आंबेडकर स्मृती पुरस्कार, मुंबई
१०. आचार्य अत्रे समीक्षा पुरस्कार, पुणे
११. मराठवाडा लोकविकास मंच, मुंबई पुरस्कृत मराठवाडा गौरव पुरस्कार
१२. डॉ. भालचंद्र फडके पुरस्कार, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे पुरस्कृत
१३. मूकनायक पुरस्कार, पुणे
१४. महाराष्ट्र राज्य साहित्य - संस्कृती मंडळ गौरववृत्ती / पुरस्कार
१५. राजर्षी शाहू आरक्षण शताब्दी पुरस्कार, सोलापूर
१६. कै. नानासाहेब नारळकर विद्वत् पुरस्कार, इतिहास संशोधन केंद्र, अहमदनगर
१७. पद्मश्री दया पवार साहित्य पुरस्कार, मुंबई
१८. कुसुमताई चव्हाण साहित्य पुरस्कार, नांदेड
१९. महर्षी विठ्ठल रामजी शिंदे पुरस्कार, वाई
२०. राष्ट्रीय बंधुता पुरस्कार, पुणे
२१. डॉ. पंजाबराव देशमुख पुरस्कार, चंद्रपूर
२२. स्वामी रामानंद तीर्थ महाराष्ट्र भूषण पुरस्कार, औरंगाबाद
२३. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर राज्यस्तरीय साहित्य पुरस्कार, श्रीरामपूर
२४. साहित्यरत्न अण्णाभाऊ साठे साहित्य पुरस्कार, पुणे
२५. भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर प्रबोधन पुरस्कार, औरंगाबाद (महानगरपालिका, औरंगाबाद)
२६. समाजभूषण पुरस्कार, भंडारदरा
२७. कर्मवीर पुरस्कार, मुंबई
२८. राम शेवाळकर आधारवड पुरस्कार, नागपूर
२९. मत्स्योदरी शिक्षण पुरस्कार, जालना
३०. वसंतराव मून स्मृती पुरस्कार, उल्हासनगर
३१. अशोक रत्न पुरस्कार, पुणे
३२. जनप्रबोधन साहित्यरत्न पुरस्कार, कर्जत
३३. प्रा. व. दि. कुलकर्णी साहित्य सन्मान
३४. नागसेनवन मित्र परिवार सन्मान, भंडारा
३५. सम्यक् साहित्य संमेलन गौरव, पुणे
३६. डॉ. गंगाधर पानतावणे : व्यक्ती आणि वाङ्मय या विषयानुरोधाने अनेक विद्यापीठातून पीएच्. डी.

३७. डॉ. गंगाधर पानतावणे यांच्या काही ग्रंथांचे हिंदी व इंग्रजी भाषेत अनुवाद

१०) आंतरराष्ट्रीय व राष्ट्रीय सहभाग :

१. कोलंबिया विश्वविद्यालय आणि अन्य संशोधन संस्था आयोजित, न्यूयार्क (अमेरिका) येथील अल्पसंख्याकांच्या प्रश्नांवरील परिषदेत 'दलित साहित्य' या विषयावर शोधनिबंध सादर आणि सहभाग
२. लंडन येथील विविध विद्यापीठे व सांस्कृतिक संस्थांना भेटी
३. नवी दिल्ली येथील वाङ्मय व भाषांतर या विषयावरील आंतरराष्ट्रीय परिषदेत सहभाग
४. थायलंडचा शैक्षणिक दौरा

११) शैक्षणिक व सांस्कृतिक कार्य :

१. दलित, शोषित व मागासवर्गीय स्त्रियांच्या उत्थानासाठी १९२२ मध्ये नागपूर येथे स्थापन झालेल्या श्री चोखामेळा समाज कन्या शाळेच्या कार्यकारिणीवर गेल्या ५० वर्षे कार्यरत. दलित व बौद्धांनी मागासवर्गीय मुलींच्या शिक्षणासाठी चालविलेली ही महाराष्ट्रातील अग्रगण्य संस्था
२. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या क्रांतिकारी तत्त्वज्ञानातून ऊर्जाप्राप्त दलित साहित्य चळवळीचे मुखपत्र असलेल्या अस्मितादर्श या नियतकालिकाचे गेल्या ५० वर्षांपासून संपादन
३. नवोदित व प्रतिथयश आंबेडकरवादी साहित्यिकांसाठी गेल्या ३५ वर्षांपासून अस्मितादर्श साहित्य संमेलनांचे आयोजन

१२) काही अध्यक्षीय भाषणे :

१. अभिव्यक्ती मराठवाडा साहित्य संमेलन, परळी वैजनाथ, जि. बीड
२. ३४ वे विदर्भ साहित्य संमेलन, आनंदवन, वरोरा, जि. चंद्रपूर
३. नवलेखक साहित्य संमेलन, पुणे
४. दलित साहित्य संमेलन, भंडारा
५. दलित साहित्य संमेलन, पिंपरी चिंचवड, जि. पुणे
६. दलित साहित्य संमेलन, ओझर, जि. नाशिक
७. दलित साहित्य संमेलन, जळगाव
८. नांदापूरकर व्याख्यानमाला, मराठवाडा साहित्य परिषद, औरंगाबाद
९. म. फुले व्याख्यानमाला, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद
१०. बहुजन साहित्य संमेलन, नांदेड
११. आंबेडकरी साहित्य संमेलन, बल्लारपूर, जि. चंद्रपूर
१२. आंबेडकरवादी साहित्य संमेलन, सावली, जि. चंद्रपूर
१३. परिवर्तन साहित्य संमेलन (तिसरे), जळगाव
१४. अस्मितादर्श रौप्य महोत्सवी साहित्य संमेलन, नागपूर
१५. सदानंद साहित्य संमेलन (५२ वे), औदुंबर, जि. सांगली
१६. दक्षिण महाराष्ट्र साहित्य संमेलन, कोवाड, जि. कोल्हापूर
१७. समाज प्रबोधन मराठी साहित्य संमेलन, उंडाळे, जि. सातारा
१८. नवोदितांचे साहित्य संमेलन, पुणे
१९. २५वे मराठवाडा साहित्य संमेलन, परभणी
२०. बौद्ध साहित्य संमेलन, भंडारा
२१. येरवडा पहिले विभागीय मराठी साहित्य संमेलन, पुणे
२२. आंबेडकरवादी साहित्य संमेलन, वर्धा
२३. अ. भा. बौद्ध साहित्य संमेलन, नागपूर
२४. नाग साहित्य व संस्कृती संमेलन, अमरावती

२५. फुले-आंबेडकरवादी साहित्य संमेलन, नांदेड
२६. राष्ट्रीय बंधुता साहित्य संमेलन, तळेगाव, जि. पुणे
२७. पाचवा धम्म संगिती समारोह, येवला, जि. नाशिक
२८. शिक्षणमहर्षी बापूजी साळुंखे स्मृती व्याख्यान, कोल्हापूर
२९. पहिले विश्व मराठी साहित्य संमेलन, सॅन होजे (अमेरिका)

१३) काही महत्त्वपूर्ण व्याख्याने :

१. वसंत व्याख्यानमाला, पुणे, वाई, नाशिक, नाशिक रोड
२. डॉ. केतकर स्मृती व्याख्यान, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
३. पत्रकार अ. ब. कोल्हटकर स्मृती व्याख्यान, मुंबई मराठी ग्रंथ संग्रहालय, मुंबई
४. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर व्याख्यानमाला, जालना, मुंबई, पुणे, मनमाड, कोल्हापूर, नांदेड, हिंगोली, चंद्रपूर, यवतमाळ, मूर्तिजापूर, वणी, वर्धा
५. शारदोत्सव व्याख्यानमाला, अकोला, वसमतनगर, इचलकरंजी
६. विवेकानंद व्याख्यानमाला, औरंगाबाद
७. कै. आर. बी. गाडगीळ व्याख्यानमाला, नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
८. रेव्ह. रॉबर्ट जेकब स्मृती व्याख्यानमाला, धुळे
९. कुसुमाग्रज प्रतिष्ठान आयोजित कर्मवीर दादासाहेब गायकवाड व्याख्यानमाला, नाशिक
१०. यशवंतराव चव्हाण व्याख्यानमाला, कराड, जि. सातारा
११. श्रीमती तिडके व्याख्यानमाला, मूर्तिजापूर, जि. अकोला
१२. अ. भा. सिद्धार्थ संशोधन संस्था, कोल्हापूर
१३. अहमदनगर जिल्हा ग्रंथालय, अहमदनगर
१४. मालेगाव जिल्हा ग्रंथालय, मालेगाव, जि. नाशिक
१५. म. जोतीबा फुले व्याख्यानमाला, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई, उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव, अमरावती विद्यापीठ, अमरावती, महाराष्ट्र परिचय केंद्र, पणजी (गोवा)
१६. शिवाजी विद्यापीठ व्याख्यानमाला, कोल्हापूर
१७. भाई माधवराव बागूल व्याख्यान, कोल्हापूर
१८. कर्मवीर भाऊराव पाटील स्मृती व्याख्यान, सातारा
१९. पी. डब्ल्यू. एस. रौप्य महोत्सवी व्याख्यानमाला, नागपूर
२०. श्रीमती देशपांडे व्याख्यानमाला, उदगीर, जि. लातूर
२१. यशवंतराव चव्हाण व्याख्यान, अंबाजोगाई, जि. बीड
२२. प्रा. रा. श्री. जोग व्याख्यानमाला, पुणे विद्यापीठ, पुणे
२३. ग. स. राजाध्यक्ष व्याख्यानमाला, पुणे विद्यापीठ, पुणे
२४. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर अध्ययन व संशोधन केंद्र, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर, तीन व्याख्याने
२५. याशिवाय महाराष्ट्र व महाराष्ट्राबाहेरील साहित्य, समाज व संस्कृतीच्या क्षेत्रात व शिक्षण संस्थांत व्याख्याने

१४) काही महत्त्वाच्या परिषदा, चर्चासत्रे व उद्घाटने :

१. साहित्य अकादमी नवी दिल्ली आयोजित श्री. म. माटे जन्मशताब्दी चर्चासत्र, मुंबई.
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर जन्मशताब्दी चर्चासत्र, औरंगाबाद
शोधनिबंध वाचन/नवकथेवरील चर्चासत्र, औरंगाबाद सहभाग
२. नॅशनल बुक ट्रस्ट, नवी दिल्ली आयोजित 'पुढील दशकातील ग्रंथ प्रकाशने'
या विषयावरील चर्चासत्रात सहभाग, पुणे
३. अ. भा. मराठी साहित्य संमेलनातील परिसंवाद सहभाग व अध्यक्षपदे
यवतमाळ, परभणी, आळंदी, कोल्हापूर, रत्नागिरी, परळी वैजनाथ, चंद्रपूर, औरंगाबाद.

४. मराठवाडा साहित्य संमेलने : हिंगोली, वसमतनगर, औरंगाबाद, अंबड, जालना इ.
५. अ. भा. हिंदी दलित साहित्य संमेलने : हजारीबाग (बिहार), नागपूर
६. अस्मितादर्श साहित्य संमेलने
७. परिवर्तन साहित्य संमेलने : जळगाव, पंढरपूर
८. किल्लोस्कर समूह पुणे आयोजित 'दलित समस्या' या विषयावरील चर्चासत्र
९. महाराष्ट्र शासनाच्या समाज कल्याण विभागाच्या वतीने 'भारतीय स्त्री आणि अस्पृश्यता' या विषयावर चर्चासत्र, नागपूर
१०. महाराष्ट्र शासन आयोजित 'मराठी भाषा' या विषयावरील चर्चासत्रात सहभाग, औरंगाबाद
११. फुले-आंबेडकरवादी साहित्य संमेलने : वाशीम, नागपूर, भांडारा, बल्लारपूर, वर्धा
१२. आकाशवाणी केंद्र, दूरदर्शन : मुलाखती, चर्चा
१३. दलित साहित्य संमेलन, ब्रह्मपुरी, जि. चंद्रपूर
१४. बौद्ध साहित्य संमेलन, भंडारा
१५. अ. भा. दलित साहित्य संमेलन, नागपूर